

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **R. B.**, zast. Mgr. Jiřím Tomolou, advokátem, se sídlem V celnici 1034/6, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2024, č. j. 11 Ad 2/2023-59, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti

t a k t o :

Návrh žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud obdržel ve shora uvedené věci dne 25. 4. 2024 blanketní kasační stížnost žalovaného (dále jen „stěžovatel“) proti v záhlaví označenému rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým městský soud zrušil rozhodnutí ministra zdravotnictví ze dne 6. 12. 2022, č. j. MZDR 31457/2022-3/PRO, a rozhodnutí stěžovatele ze dne 19. 9. 2022, č. j. MZDR 18896/2022-7/PRO, a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení. Předmětem správního řízení byla žádost žalobkyně o poskytnutí jednorázové peněžní částky za protiprávní sterilizaci podle zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 297/2021 Sb.“).

[2] Součástí doplnění kasační stížnosti ze dne 30. 5. 2024, které bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno dne 31. 5. 2024, učinil stěžovatel i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Tento návrh stěžovatel odůvodnil hrozící nepoměrně větší újmou, která má spočívat v tom, že jelikož městský soud dospěl k závěru, že žádost žalobkyně je důvodná, měl by stěžovatel v dalším řízení žalobkyni vyhovět. Pokud by však Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že je kasační stížnost důvodná a rozsudek městského soudu zrušil, rozhodnutí stěžovatele o zamítnutí žádosti žadatelky nabylo právní moci a stěžovatel by musel finanční částku, která podle § 4 odst. 1 zákona č. 297/2021 Sb. činí 300 000 Kč, v souladu s péčí řádného hospodáře požadovat od žalobkyně zpět. Pokud by ji žalobkyně dobrovolně nevrátila, musel by stěžovatel přistoupit k exekučnímu vymáhání, čímž by České republice vznikly další náklady. Zároveň v případě delšího průběhu řízení mohlo být vymáhání až nemožné. Žalobkyni pak podle stěžovatele újma vzniknout nemůže,

protože dojde pouze k oddálení meritorního rozhodnutí správních orgánů do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

[3] Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku vyjádřila tak, že odkázala na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2024, č. j. 7 As 12/2024-41, kterým zdejší soud v obdobné věci zamítl v zásadě totožně formulovaný návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Podle tohoto usnesení stěžovatelem nastíněná situace představuje standardní postup v případě přezkumu rozsudku krajských soudů při rušení rozhodnutí správních orgánů. Z toho důvodu tak neznamená bezprostřední ohrožení důležitého veřejného zájmu a sama o sobě tak nepostačuje k přiznání odkladného účinku.

[4] Podle 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského, resp. městského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[6] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou v daném případě splněny.

[7] Stěžovatel, který přiznání odkladného účinku navrhuje, má povinnost tvrzení a povinnost důkazní, a je tedy na něm, aby konkretizoval a doložil (prokázal), jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní. Tvrzení stěžovatele musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem městského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015-50, či ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32).

[8] Z další judikatury pak vyplývá, že situace, ve kterých bude nutno přiznat odkladný účinek, budou nepochybně představitelné na straně žalovaného správního orgánu v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce; srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006-49, či usnesení NSS ze dne 2. 5. 2013, č. j. 6 As 61/2013-20. Z uvedených rozhodnutí přitom vyplývá i to, že hrozba dalšího procesního vývoje ve správním řízení, resp. důsledky rozsudku krajského (městského) soudu pro veřejnou správu nejsou samy o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

pokračování

[9] Otázka zákonnosti rozhodnutí není důvodem pro přiznání odkladného účinku. Považovala-li by se hrozba dalšího procesního vývoje ve správním řízení, resp. důsledky rozsudku krajského (městského) soudu pro veřejnou správu (srov. výše uvedená východiska judikatury) za újmu, musel by být odkladný účinek přiznáván téměř ke každé žádosti správního orgánu, jehož rozhodnutí bylo krajským (městským) soudem zrušeno. Tento postup by odporoval smyslu a účelu zákonné úpravy a mohl by vést i k nerovnosti stran, tedy k porušení § 36 odst. 1 s. ř. s. Zatímco žalobce by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dosáhl jen za skutečně výjimečných okolností, žalovanému by ve většině případů stačilo pouze to, že krajský (městský) soud jeho rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocnými rozhodnutími krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci kasační stížnosti jako opravného prostředku proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů (k uvedeným závěrům viz blíže usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS).

[10] Stěžovatel odůvodnil návrh na přiznání odkladného účinku v zásadě pouze tím, že pokud by postupoval podle pravomocného a vykonatelného rozsudku městského soudu, musel by žalobkyni vyplatit požadovanou částku a v případě, že by zdejší soud napadený rozsudek zrušil, musel by vyplacenou částku s nejistým výsledkem a dodatečnými náklady vymáhat zpět. Pátý senát Nejvyššího správního soudu souhlasí s názorem vysloveným sedmým senátem ve shora odkazovaném usnesení NSS č. j. 7 As 12/2024-41, že stěžovatelem popsaná situace je zcela standardní v případech rušení rozhodnutí správních orgánů soudy, a proto pro přiznání odkladného účinku v žádném případě nepostačuje.

[11] Rozšířený senát NSS v usnesení č. j. 10 Ads 99/2014-58 konstatoval, že „[o]hrožení veřejného zájmu nemůže zpravidla představovat ani přiznání a vyplacení určité částky důchodu. Náklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu; s ohledem na jeho rozsah a obsah je i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmou spíše zanedbatelnou.“ Až na výjimky tedy riziko toho, že bude žalobkyni vyplacena určitá částka, kterou by po případném zásahu Nejvyššího správního soudu musela vrátit, nepředstavuje bezprostřední ohrožení důležitého veřejného zájmu. Lze poukázat i na usnesení NSS ze dne 15. 12. 2022, č. j. 9 Afs 206/2022-49, ve kterém devátý senát nepřiznal odkladný účinek kasační stížnosti za situace, kdy podle správního orgánu v pozici stěžovatele mohlo dojít k vyplacení částky až 10 600 000 Kč. Ani v tomto případě nespatořoval Nejvyšší správní soud možnou újmu veřejným financím za fatální zásah do státního rozpočtu a dostatečně silné ohrožení veřejného zájmu, aby kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Tím méně jej tak lze spatřovat v částce, která je řádově menší. Není tedy splněna již první podmínka § 73 odst. 2 s. ř. s., neboť nelze konstatovat, že by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám.

[12] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[13] Usnesení o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je pouze dočasné povahy, proto z něj nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. června 2024

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu